

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, köijegyzőknek és tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: **Dr. Franciscy Lajos.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromszámos petitsor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fill.

Osztrákok a nyitrai vármegyeházon.

Ezen cím alatt tettük szóvá a mult évi májusi közgyűlés után Nyitravármegye törvényhatósági bizottságának azon határozatát, melylyel az Nagyvárad város közönségének külön vánterület létesítésére és önálló fogyasztási piacok biztosítására vonatkozó átiratát egyszerűen tudomásul vette.

Akkor megmondottuk, hogy a törvényhatósági bizottság ezen határozatában nem az ország érdekeit előmozdítani törekvő hazafiság, hanem a szabadelvűpártban meggyökeredzett osztrák szellem nyilatkozott meg.

Ugyanezt állítjuk most is, a március 31-iki rendkívüli közgyűlés után, melyen a törvényhatósági bizottság Szatmárnémeti, Arad és Debrecen városok közönségének a véderő-javaslatokat ellenző átirata felett egyszerű tudomásvétellel napirendre tért.

A napirendre térés természetesen most sem történhetett vita nélkül, melyben az ellenzék szónokai kifejtették pártjaik álláspontját és nyomatékosan fejezték ki a katonai terhek fojtonos fokozása felett táplált aggodaimalkat. Ez azonban semmit sem használt a kormánypártnak, az utasítás ki volt adva az állandó választmány javaslatának megszavazására, ehez

képest negyvennégy közigazgatási tisztviselő szavazott, mint a karikacsapás s ezzel a szabadelvűek megszerezték a 45 szavazatnyi többséget.

Ezt a szavazat-gépezetet most nem bíráljuk és a működésén nem ütközünk meg. Mert hát mit tegyen nálunk az a közigazgatási tisztviselő, a ki politikai jogokkal bír, de a politikai önállóságának egyetlen-egy attributumával sem rendelkezik? Kénytelen haladni azon a járszallagon, melyen őt a felsőbbség ide, vagy oda húzza. Ezekkel az alárendelt, jogaik gyakorlásában ezerféleképp korlátozott közegekkel lehetetlen vitatkozni arról, helyesen, vagy helytelenül jártak-e el, midőn a három hazafias törvényhatóság átiratát nem pártolták?

Annál szigorúbb megítélés alá esik azonban a szabadelvűpárt vezetőségének a magatartása.

Senki sem hirdeti olyan fenhangon, kúrttel és harsonával a hazafiságot, mint a szabadelvű matadórok. Az ő szemökben mi néppártiak vagy ultramontánok vagyunk, vagy svarzgelbek, vagy pánszlávok. Sajnáljuk, hogy ennyi idegen szót kellett egymás mellé írunk, de hát úgy áll a dolog, hogy az ő szótárukban a mi megvádolásunkra csak idegen szavak fordulnak elő, mert csak ilyeneknek a hasz-

nalata által tudják meghamisítani azokat a fogalmakat, melyek a mi hithűségünket, a királyhoz és a hazához való ragaszkodásunkat tartalmazzák.

S ime ezek a hazafiságot prédikáló táltosok rövid idő alatt másodsor utasítják el azokat a lelkes törvényhatóságokat, melyek az ország legnyilvánvalóbb érdekeinek ügyében a közvélemény pártoló megnyilatkozását kérik. Hogy ez hazafiai szempontból mily súlyos hiba, mily bűnös szolgálalkúség, azt mindenki beláthatja, a ki az ily kérdéseknél a közvélemény nyilvánulásainak kihatását elfogulatlanul mérlegeli.

A ki politikai és közgazdasági kérdésekkel foglalkozik, annak figyelmét el nem kerülhetette az, hogy a kiegyezési ügyben a magyar kormány több, igen fontos, nagy jelentőségű ponton vereséget szenvedett. Elég utalnunk e helyen a nyersanyagoknak, félgártmányoknak és kikészítési célokra behozandó ipari termékeknek vámentességére, az autonom vámtarifa ipari új tételeire, melyek a mi gazdasági érdekeinkkel homlokegyenest ellenkeznek.

Ezen a vereségen ne csodálkozzunk. A magyar kormányt a kiegyezési tárgyalások alatt nem támogatta egy hatalmas országos közvélemény, mely erőteljes

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Az Olympuson.

Irta: Sienkiewicz Henrik.

Csendes, ezüstös, jászmin illattal telített tavasz éjszaka volt.

Telihold világít az Olympus fölött, fénylik a hófödte hegyorom, fáradt, enyhe fényt szórva.

Alant, a Tempe völgyében sötét somberkek csillámlanak, melyekben fülemülék csattogása visszhangzik és emberek dala hallható; pásztorsíp-ként és furulyaszavaként hallatszik ez és azt a benyomást teszi, mintha eső hullana a földre nagy cseppekben.

Időnkint oly csönd áll be, hogy majdnem hallani, mint olvadoz a hó a magasban.

Gyönyörű, ambróziás tavasz éjjel!

*

Péter és Pál felhasználta az éjszakát és a hegysikra ereszkedtek alá, hogy ítéletet tartassanak a régi istenek felett. A két férfiú dicsőfénye beragyogja szürkés hajukat, összevont szemöldökeiket és szigoruan tekintő szemeiket. Valamivel mélyebben, hatalmas bükkfák árnyában,

várákozik az elhagyott és elfeledett istenek csüggedő csoportja.

Péter egy intésére elsőnek a mennydörgő Zeuszt állt az apostolok elé. Nagy és hatalmas tekintetre, amilyenek Phydias véste márványba, de már gyenge és hajlott. Mögötte törött szárnyú vén sas bicegett, szürke és részben megkopaszodott, és a görög istenség és nép egykori atyjának reszkető kezében még egy köteg kialudt villámot lehetett látni.

Igy az apostolok előtt állva, még egyszer felduzzadt a melle a mostani gyengeség és a hajdani mindenhatóság gondolatára. Fejét büszkén a magasba emelve, a galilaei halász arcába mélyesztette isteni és szikrázó tekintetét, göggel, dühhel, félelmes villámhoz hasonlóan. Ekkor meg-rázkódott alapjaiban az engedelmességhez szokott Olympus. Reszkedtek a bükkök, elhallgatott a fülemülék dala és a hómező felett szálló hold oly halovány lett, mint Arahne gyolcsvászna. Még egyszer hallatta hangját a görbe csőrű sas, még egyszer kigyult a villámköteg, melyek uruk lábaihoz tekerődtek, mintha vonaglanának, hasonlóan a mérges csuszókhoz, melyek saját nyálukban pusztulnak el.

Péter azonban ráhagott a cikkázó vilámokra

és a földbe taposta. Akkor aztán a mennydörgőhöz fordult:

„Átkozott és kárhozott légy örökre!”

Abban a pillanatban megalázódott Zeuszt, elhalványodott és fogai között sziszegte:

— Anake! nyilj meg! — mire a földbe sülyedt.

*

Másodiknak a fekete füstű sötét szemű Poseidon lépett az apostolok elé törött szigony-nyal jobbában.

Péter mondá:

„Nem te fogod többé felkavarni a hullámokat és lecsendesíteni a tengert, nem te fogod többé az eltévedt hajókat a biztos révbe kalauzolni, hanem a tenger csillaga.”

E szavaknál az isten oly kiáltást hallatott, mintha iszonyú fájdalom nyilallott volna át testén és semmivé vált.

*

Most az ezüsthajú Apolló került sorra. Lantja megreszketett jobbában, lábai inogtak, mikor a szent férfiak elé lépett. Lassan követte a kilenc múza, melyek fehér szobrokként lopódtak mögéje.

Ijedten álltak a múzák, mintegy megkövülten a bírák előtt, a szívben r en

hangot adott volna annak a követelésnek, hogy az ország az önálló vámterület alapján rendezze be gazdasági életét. Rögvést más fordulatot vett volna a roppant nehezen mozgó ügy, mihelyt a magyar kormány feje a magyar érdekek álláspontjának egy ilyen közvélemény hatalmas szavával adhatott volna nyomatékot. Hiszen köztudomású, hogy nem Magyarország, hanem Ausztria az, mely jobban fél a gazdasági szakítástól.

De a kormány akkor a közvélemény szavát a szabadelvű tábor által elnyomatta, mert a párturalom megtartásáért Bécsnek szolgálatot akart tenni és tett is. Azért most a boldog osztrákok a kiegyezést lelkendezve szavazzák meg.

Szakasztott ilyen hazafiatlan magatartást tanusít a kormány és pártja most is, a katonai javaslatoknak szőnyegen levő tárgyalása alatt.

A magyar nyelv jogainak a hadseregben való érvényesítésére, a magyar tiszteknek magyar ezrekhez való át-helyezésére, a hadsereg magyar részének az országban való elosztására, a két éves katonai szolgálat behozatalára, szóval a nemzeti jogok kivívására és a nép terheinek könnyítésére most nyílnék alkalom, mikor a hadügyi kormány újabb nagy áldozatokat követel. Ha már ingyen nem kaphatjuk meg, a mi jogosan megillet minket, igyekeznünk kellene legalább az újabb áldozatok fejében megszerezni a jogainkat fejlesztő és a nép terheit csökkentő engedményeket.

Hazafias kormány egy ilyen alkalmat két kézzel ragadna meg, a nemzeti jogok érdekében pártját állásfoglalásra serkenténé, hogy az ily módon nyerhető nagy erővel adhasson súlyt az országjogos követeléseinek.

A szabadelvű kormány azonban egy ilyen elhatározástól irtózik. Labancit az ellenzék mozgalmának ellensúlyozására sorakoztatja, hogy ismét az osztrák ér-

dek győzzön, melynek március 31-én leborulva hódoltak a nyitrai megyei szabadelvű osztrákok.

Vármegyei közgyűlés.

Lánya érdeklődés mellett folyt le a március 31-ére összehívott rendkívüli megyei közgyűlés.

Sajnálatlaltal jelentjük ezt, mert több igen fontos és aktuális tárgy volt kitérve napirendre, melyek megérdemelték volna, hogy irántok a törvényhatósági bizottsági tagok, ellenzékiek és szabadelvűek egyaránt, nagyobb mérvű érdeklődést tanúsítsanak. A gazdáknak természetesen segítségül szolgál az erős munkaidő, melynek most minden perce becses. Ezt tekintve, a közgyűlés ideje nem éppen szerencsésen volt megválasztva.

A kétharmad részben üres vármegyei házi nagyterem a gyűlés megnyitása előtt szintelen képet mutatott. Úgy nézett ki, mint egy bureau, melyben a hivatalos személyek között egy-két tárgyalni akaró félnek az alakja tűnik fel. Ezek a tárgyalni akaró felek az ellenzékiek voltak, míg a szabadelvűek, a kik kilenc-tized részben hivatalnokokból állottak, csak az ő megszokott működésüket jötték teljesíteni, azaz szavazni.

A főszó mellett, a honorációrok helyén egyedül Rudnay Alajos bajmőci prépostot láttuk. Az ellenzékiek találgatták, megillet-e a prépost urat a bizottsági tagság joga, minthogy nem lakik még két évig a törvényhatóság területén? A kérdés ott az ülésteremben eldöntetlen maradt. Feltűnést keltett az is, hogy a Banfysták gárdájának egy tagja sem jelent meg a közgyűlésen. Távolmaradásuk abban a körülményben leli magyarázatát, hogy a közgyűlést megelőző napon, a szabadelvűpárt gyűlésén az életképtelen gárda nagy vereséget szenvedett.

Összes vezető emberei kibuktak a pártkör tisztviselői állásaiból és az igazgató választmányból. Ezzel most már frondóri vállalkozásuknak a kudarcra teljes. Hogy most mihez fognak, azt ez idő szerint homály fedi.

Dr. Kramolin Viktor üdvözlővén a bizottsági tagokat, előterjesztette jelentéseit. Ezeknek legkiemelkedőbb pontja volt a gyermekvédelemre vonatkozó intézkedések ismertetése. Örömmel hallottuk, hogy a tervbe vett humánus intézményekből Nyitra városnak is jut valami, a mennyiben itt egy gyermekmenhely létesítetik, melyben 7-15 éves gyermekek fognak gondozásban részesülni. A menhely céljaira Forster Gyula, korosi nagybirtokos 80,000 koronát adományozott.

A főispáni jelentések után következett a napirend, melynek 1-5. pontjai vita nélkül tárgyalattak le. A kereskedelmi miniszternek leiratát, az ország 10 vidéki városában létesítendő útmesteri iskolák költségéhez való hozzájárulás tárgyában, a választmány csak azon feltétel alatt ajánlja elfogadásra, ha a létesítendő iskolák egyike Nyitra alatt állítatik fel. A közgyűlés ilyen értelemben határozott.

Ezután a tárgysorozat legérdekesebb pontja következett. Szatmárnémeti, Arad és Debrecen városok átirata az unjonclétszám felemelése végett beterjesztett törvényjavaslatok tárgyában.

Ennél a pontnál az ellenzék nem hagyhatta szabadon futni a kormányparti csatlósokat. Nagy arányú vitát támasztott, melyet dr. Franciesy Lajos bizottsági tag vezetett be. Az állandó választmány javaslatából, mely a három hazafias törvényhatóság átirata felett egyszerű tudomás vétellel való átsiklást ajánlott, kiindulva fejtegette, hogy a hadsereg extensív fejlesztését a mi külpolitikánk nem követeli, mert mi nem üzünk expansív gyarmatpolitikát, mint a külföldi államok, hódítási céljaink sincsenek, egyedül csak a béke és a status quo fenntartására törekszünk.

Ezen célok elérésére pedig teljesen elégséges, ha intensive fejlesztjük haderónket, a katonai kiképzésnek azon szempontjai szerint, melyeket elsőrangú katonai szaktekintélyek sürgetnek. Beszélte azután a katonai terhek csökkentésének eszközeiről s beszédje végén a következő indítványt nyújtotta be:

„Nyitra vármegye törvényhatósági bizottsága Szatmárnémeti, Arad és Debrecen törvényhatóság városok közönségének átiratát az unjonclétszám felemelése végett beterjesztett törvényjavaslatok tárgyában *pártolja*, ezen kívül felkéri a kormányt, hogy a két éves katonai szolgálatnak behozatala és az önkénteseknél a második szolgálati évek megszüntetése iránt haladéktalanul törvényjavaslatot terjesszen az országgyűlés elé.”

Az indítvány ellen elsőnek dr. Pereszlenyi Henrik szólalt fel, de kevés szerencsével, mert a monarchia nagyhatalmi állásának szükségességét fejtegetve, olyasmit állított, a mit előtte szóló egy szóval sem tagadott.

Majd ismét az ellenzék részéről Deák János emelkedett szólásra, a ki hazafias hévtől áthatott beszédében, ugyesen csoportosított érvekkel védte a nemzeti követelmények jogosultságát a hadseregnek, kimutatván, hogy mindaddig, a míg a hadsereg magyar részében a magyar nyelv jogai nem érvényesülnek és a míg a magyar ezrek az országba vissza nem hozatnak, nem lehet gondolni arra, hogy a hadsereg a magyar nemzeti érdekek öre és a nemzeti kultúra egyik nagy jelentőségű tényezője lesz. Pedig a magyar hadsereg elé, mely vér, a mi vérünkéből, ilyen nemzeti missiót is kell tűzni, mely nélkül a hadsereg sehoh a világon rendeltetésének meg nem felelhet.

Deák János nagyhatású, lelkes eljenzéssel fogadott beszéde után dr. Sztránszky Izidor adta elő kifogásait az állandó választmány indokolása ellen. Szép tőle, hogy „elvéinek feuntartása” mellett ez egyszer nem támogatta a kormánypartot, hanem az ellenzékkel tartott és szavazott is.

Az ellenzéki beszédekre hosszasan válaszolt ezután dr. Kostyál Miklós főjegyző, az állandó választmány előadója. Dr. Kostyálról köz tudomású, hogy bírja a szót, beszédének, ha akar, tud érdekességet adni. Most mégis általános figyelmetlenség közepén beszélt, halk hangon, meglátszott rajta, hogy kedvetlenül szól hozzá a

lélekzetüket elfojtva lesték az ítéletet. Apollo azonban Pálhoz fordult szavával, mely a zenéhez hasonlított:

„Ne öl meg, uram, hanem védj meg, te nekem ismét fel kellene engem támasztanod. Én vagyok az emberi lélek virága, én vagyok az öröm, én vagyok a világosság, én vagyok az Isten után való vágyakozás. Te legjobban tudod, uram, hogy a dal nem szállhat fel az égig, ha szárnyát szegik, — könyörgöm azért, szentek, ne öljétek meg a dalt!”

Csend állott be. Péter a csillagokra tekintett fel és Pál kardja markolatára támasztotta karjait, homlokát kezeire hajtotta és gondolatokba merült.

Végre Pál felegyenesedett, a kereszt jelével megáldotta a görög Isten fejét és mondá:

Maradj életben, dal!

Akkor Apollo az apostolok lábaihoz ült lantjával.

Az éj derültebb lett, a jászmin erősebben illatozott, a források vigabban esobogtak, a műzsák összébb szorultak, mint a fehér hattyúk csapatja és reszkető hanggal kezdtek előbb hal-kan, majd hangosabban egy dalt, melyet a magas Olympus még sohse hallott:

„Oltalmad alá futunk, Istennek szent szülője...“
Könyörgésünket meg ne ved...
Oltalmazz minden gonosztól és védj minket...
Mi asszonyunk...”

És így énekeltek ők, égre emelt szemekkel, mint ájtatos apácánővérek.

Még más istenek jöttek az ítélszék elé. Jött a vad Bacchus is borostyánnal és venyigével koszoruzottan, ujjongva szőlővessző-bottal a kezében. — Vad táncával és boros hangjával a mélységbe zuhant.

Most más istenség lépett az apostolok elé; föllengzőn, dacosan, komolyan állott elejük és a kérdést vagy az ítéletet se várva be, megvető mosolylyal szóla:

„Én Pallas-Athene vagyok. Én nem könyörgök életért, mert én csak emberi lény vagyok. Engem Odysseus tisztelt, amikor ősz volt, nekem engedelmeskedett Telemachos, mikor még szakáltalan volt; a hallhatatlanságot senki se veheti el tőlem, rólam mindig fognak beszélni.”

E káromló szavakra eltűnt mint az árnyék és nem volt többé.

Végteré jött a szerelem istennője — a legszébb mindnyájok közül!

Alázatosan közelgett kisírt szemekkel. Szíve hevesen dobogott keblében, mint egy remegő madárszár; ajkai reszkedtek, mint a gyermeké, mikor büntetéstől fél. A két szent lovag lábaihoz térdelt és kitárt karokkal könyörgött:

„Bűnös vagyok, vétkezes vagyok! De, uram, én vagyok az emberek boldogsága! Irgalmazz nekem! Bocsásd meg multamat, egyedül én vagyok az emberek boldogsága!”

Zokogásba és sirásba fult a hangja. Péter részvétellel tekintett reá, bírói kezét aranyháján nyugtatta, Pál pedig lehajolt a hegysikon a mező liliomaihoz, leszakasztott egy virágot és miközben a siró alakot megérintette, mondá:

„Mostantól fogva olyan légy, mint e fehér virág — maradj életben és boldogítsd az emberiséget.”

Szürkült. A rózsás hajnalpir előtűnt. A fülemülék elhallgattak, helyettök a tengericék, a kenderikék, a pinytek és a billegények dugták ki fejcskéiket harmatos szárnyaik alól, lerázták tollaikról a nedvességet és vidám „pip-pip” szóval ébresztgették a földet, amely örömmel ébredezett, mert megmaradt számára a dal és a szerelem.

Ford. Tichy Cz.

tárgyhoz. Adatokkal igyekezett bizonyítani, hogy nálunk a katonai terhet úgy a népesség, mint a pénzügyi hozzájárulás százalékát tekintve, kisebbek, mint Európa sok más államában.

Ez igaz, de azok az államok vagy gazdagabbak nálunknál, mint pl. Belgium és Svájc, vagy szegényebbek, mint Szerbia, Bulgária és Törökország, melyeknek közgazdasági élete sorvad, a mit talán még sem kívánhatunk magunknak.

Szavazásra kerülő a sor, az ellenzék névszerinti szavazást kért. Ez megejtetvén, 21 bizottsági tag az állandó választmány javaslata elzárta. 66 mellette szavazott. A kormánypárt e szerint 45 szótöbbséggel győzött, de a győzelemnek aligha örülnek a szabadelvűpárt függetlenebb elemei, a kik közül sokan még olyan szorgalmas elemek, mint Esterházy János gróf, közgyűlés-átogatók is, mint Esterházy János gróf, ez esetben nem tartották a kormányt a támogatásra érdemesnek, azért el sem jöttek a közgyűlésre.

Nemmel szavaztak: Ajtich Horváth Dezső, Juhász Sándor, Vagyon Moskó, Babóthy Olivér, Deák János, Deák Gáspár, Etter Kálmán, dr. Franciscy Lajos, Ferenczy Gyula, Kardoss Károly, Karsay Lajos, Krachunay István, Karsay Imre, Kondor István, dr. Mihalovics Ede, Nemcsék Ferenc, dr. Puchovszky Balint, dr. Sztránszky Izidor, Sándorfi Nándor, dr. Tóth János, Drechsler Alajos (Ersekújvár), összesen 21.

Igennel szavaztak: Baeszkady Károly, báró Friesenhof Gergely, Juhász Vince, dr. Kallai Ármán, Klobusický Géza, Leidenfrost Károly, Markhot Gyula, Metzger Ede, dr. Pereszélyi Henrik, dr. Pachner Antal, Polakovics Ferenc, Rudnay Alajos, Ronchetti József, Rossival Ferenc, Rossival János, Sporzon Ernő, Takács Károly, Tombor Kornél, Tvrdoň János, Bartak József, Bobok Géza, Beer Vilmos, Bernáth Győző, dr. Chudovszky Géza, Craus Vince, Erdélyszky Géza, Görög Lajos, Faschler Ferenc, Gáffor Elek, Galgóczy Gyula, Győry Kálmán, dr. Hücl Ernő, Jankovich Ferenc, dr. Klobusický Károly, dr. Kostyál Miklós, dr. Kieska Emil, Kajlich Antal, Kaesinec József, Langhammer Vince, Lassu János, Lövenstein Antal, Lutonszky Mór, Libertiny Gusztáv, Markó István, Majthényi Géza, Modrányi Iván, Misik György, Markovics József, Parák Ágost, dr. Rudnay Sándor, Rakovszky Vilmos, Rossival Mihály, Szvoboda Károly, Steiner Gyula, dr. Szálka Lajos, Soóky Ödön, Váray József, Zatkovics Alajos, Bokross János, Kollányi Gyula, dr. Szathmáry István, dr. Ötvös Béla, Romhányi János, Engel József, Polák Izidor, Henc János. Összesen 66.

Az ellenzék a szavazás mindvégig lelkes hangulatban tartotta, láttuk, hogy nem ellenkező meggyőződésű független férfakkal győznek le minket, hanem a közigazgatási tisztviselők tömegével. Láttuk azt is, hogy sok függetlenebb szabadelvűpárti, mint például Vince Károly, nagyhindú esperes-plebános, a szavazás előtt a teremből távozott. Majdnem megijesztük.

Egyesek pedig csak a szavazás után jöttek el a közgyűlésre, mint pl. Batthyány Vilmos gróf, mintha csak szándékosan megkészték volna. Ennek is volt vigasztaló hatása.

Somogy megyének átiratát, a magyar földnek a magyar kezen való megtartása tárgyában, melyet lapunk mult számában érdemileg méltattunk, a törvényhatósági bizottság pártolólag vette tudomásul.

A délután folytatott gyűlésen hosszabb eszmecsere tárgyat képezte az alispánnak a körjegyzőségi kerületi beosztására vonatkozó előterjesztése, melynél az állandó választmány javaslata több irányban változást szenvedett. Így Stepanó és Dojes községek továbbra is megtartják önálló körjegyzőségi jellegüket.

A másnapra is átnyult tárgyalás során a galgóczi róm. kath. iskola elközösítésének ügye keltett élénk vitát. Az állandó választmány a képviselőtestületnek az elközösítésre vonatkozó határozatát megerősítésre ajánlotta. Ez ellen Sándorfi Nándor lopassói plebános szólalt fel, a ki alapos készletre valló beszédében okmányokból mutatta ki, hogy a galgóczi népiskola úgy eredetere, mint fejlesztésének, fentartásának körülményeire nézve katolikus jellegű, s így annak elközösítése meghaladja a képviselőtestület.

Sándorfi álláspontjának védelmére szót emeltek Deák János és dr. Franciscy Lajos bizottsági tagok, de a hol nem érvek, hanem csak gépíes szavazatok döntenek, ott lehetetlen bármily igaz ügynek a győzelmét kívívni. A közgyűlés a képviselőtestület mellett foglalt állást. Nem baj, az ügy ezzel nincs elintézve.

Délután felé járt már az idő, midőn a főispán az érdekes mozzanatokban bővelkedő közgyűlést berekesztette.

Meglepetés a nyitrai szabadelvűpártban.

A nyitrai szabadelvűkör mult hétfőn tartotta közgyűlését, melyhez különböző remények fűződtek. A bántfysták azt hitték, hogy a liberalizmus megrepesztett fazekát ott egybegyűjtik. S nem az történt. A fazék csorbás szelét nem foltozták ki, hanem egyszerűen — leköszörültek. A párt lázongó és konspiráló elemeit u. m. Csillaghy György áll. anyakönyvfelügyelőt, Magyar Miklós pénzügyigazgatót, Horvát Sándor c. főigazgatót dr. Thuróczy Károly vármegyei főorvost, Pongrácz Kálmán közjegyzőt dr. Szulyovszky Dezsőt, ez időszertint még orsz. képviselőt, dr. Kostyál Miklóst megyei főjegyzőt Craus István volt alispánt, és horrendum dictu Thuróczy Vilmos volt főispánt, Victoris Miklós orsz. képviselőt, kik valamennyien ben voltak a régi választmányban, most kibuktatták a választmányból.

Csak dr. Lakits István takarekpénztári igazgató, aki akárcsak a rhodusi kolosszus, egyik lábával a Markhot párton, másikkal a Bánffy párton állott, tekintve büntetlen előéletét s az enyhítő körülményeket figyelmenbe véve őt magát meghagyták a választmányban. — Megbocsátottak az utolsó pillanatban *egynek*, (Sz. Ágoston szavival élve) hogy kétségbe ne essünk, de *csak egynek*, hogy el ne bizakodjunk.

Különös, tanulságos ez a szabadelvű takarítás. Tény, hogy az elősoroltak között vannak tekintélyes és vagyonos egyének, akik egykoron a volt főispán köré sorakozva a szabadelvűpárt törzset képezték Nyitra megyében. Sőt ők voltak az irányadók, ők voltak Thuróczy Vilmos mögött az, ami a *zérus* az *egy* mellett. Hanem balgák, fellázadtak az egyes ellen, azt hívták, hogy miután ők adják meg az egyes értékét, hát magukban is annyit, vagy legalább sokat fognak jelenteni.

Pedig hát meggyőződhetek róla, hogy ők magukban a főispán és az alispán nélkül nem jelentenek semmit. Vagyis Nyitra megyében szabadelvűpárt tényleg nincsen, hanem van a főispán és alispán köré csoportosuló hivatalnok sereg és az előnyök élvezésére számító érdekkör.

Ez a kettő képezi Nyitra megyében a szabadelvű pártot. Nagy hibája volt a disszidenseknek, hogy koersáros nélkül csinálták a számlát, vagyis, hogy zsidók nélkül akartak szabadelvű politikát csinálni Nyitra megyében. Már pedig liberális politikát sem Nyitra, sem másutt úgy folytatni nem lehet. Árpási I. a helybeli zsidók legtekintélyesebb és egyik legintelligensebb alakja azelött Thuróczy főispánnak v. b. t. tanácsosa volt; de változván a regíme, volt annyi esze, hogy nem ment át a duzzogók közé, hanem várakozó álláspontra helyezkedett, jól tudván azt, hogy aki vitorlázni akar, annak szüksége van szélre.

S ezt a szelet, a liberális kormányzás hajtó erejét a zsidók képezik, melyet sem Thuróczy, sem Kramolin dr. alatt a vármegyeházon melőzni nem tudnak, mert a liberalizmusnak nélkülök menten vége van Nyitra megyében.

Kramolin dr. kineveztetése után a zsidókat számítás, a disszidenseket pedig mellőztetésük miatt boszú vezérelte. De itt is bebizonyult, hogy a higgadt számítás mennyire felette áll a boszúnak, mert a zsidók teljes súlyal nehezédnek a főispánra, mondhatni nagyobb súlylyal, mint Thuróczy alatt, míg a duzzogók dacára vagyoni s értelmi praeponderációjuknak, mégis csak mint egyszerű ballaszt kidobtatnak a hajó-kosárból. Kettőt tanultunk e surlódásból, hogy a szabadelvű párt gerince nálunk a *fizetett tisztviselői kar*, mely ellenére szabadelvű mozgalmat létesíteni lehetetlen; a másik, ami ebből következik, s ami ránk nézve még örvendetesebb, hogy az a látszó-

lagos nagy tömeg, mely a megyeházon a jobboldalt képviseli, az csak mob, de nem párt, melyet ideiglenes érdekköre most történetesen a szabadelvűpárt talpigáját tolni kényszerít.

A purifikációnak az elmult nyitrai megyei politikai botrányokban s t erősen kompromittált ember esett áldozatul, u. m.: Thuróczy, Craus, Kostyál, Csillaghy és Szulyovszky D. Sic transit gloria mundi! — Horvát Sándor urnál pedig megélták azt, hogy a ki megszorított bennünket az által, hogy a kath. kör választmányából (s a körből is) kilépett, azt most kitessekeltek a liberális választmányból. — O tempora! O mores!

Ujdonságok.

Esküvő. Gergely Miksa kir. segéd-mérnök nőül vette Friedländer Róza kisasszonyt Nyitráról.

Mérey Lajos, a Nyitrai megyei Ellenzék alelnöke, mint sajnálattal értesültünk, néhány nap óta influenzában szenved, s ez okból a vármegyei közgyűlésen sem jelenhetett meg. Buzgó alelnökünknek kívánjuk, hogy őt minél előbb ép egészségben újra a köztevékenység terén láthassuk.

Konferencia-beszédek. A nagy héten Nyitra konferencia-beszédek lesznek, melyeket Komárik István, jézustársasági áldozópap, kalocsai főgymnasiun tanár fog tartani és pedig kedden, szerdán és nagycsütörtökön az irtalmas testvérek templomában, nagypenteken az alsóvárosi plebánia templomban. Mindig esti 6 órakor.

Ugyancsak a nagy hét folyamán tartja *lelki gyakorlatait a nyitrai oltáregylet*, melyek virágvasárnapján délelőtt kezdődnek és szerdán reggel közös szent áldozással fejeztetnek be. A lelki gyakorlatokban részt vehetnek az egylet nőtágjai és általában a város és a vidék katolikus nőközönsége. A részletes napirend több száz példányban szétküldetett és a templomokban is kifüggesztett. A szent gyónásra kitűzött időben az irtalmas testvérek temploma mindig nyitva lesz, az elmelkedések alatt azonban a templomajtó bezáratik, s ilyenkor a résztvevő közönség a zárda bejáratán át mehet be a templomba.

A nyitrai egyházi zeneegylet folyó hó 10-én vagyis nagy-penteken *esti 7 (hét) órakor* az alsó-városi plebánia és kegyesrendiek templomában Kempter Károly „*Krisztus halála*“ című oratoriumát fogja előadni.

Nagyhét. A nagyheti isteni tisztelet sorrendje a vári szekesegyházban: április 8-án szerdán délután 3 órakor énekes szolozsma és Jeremiás siralmi. — Április 9-én, zöldcsütörtökön délelőtt 8 órakor a püspök úr tart ünnepélyes szent misét, közben végzi nagy segédlettel az olajszentelést; sz. mise után pedig a 12 szegény szokásos lábmosása következik, kiket délben asztalánál megvendégel; délután 3 órakor énekes szolozsma és Jeremiás siralmi. — Április 10-én, nagypenteken, reggel 1/2 9 órakor kezdődnek az egyházi szertartások, közben szent beszéd és a szertartások végén Krisztus sirbatétele; délután 3 órakor énekes szolozsma és Jeremiás siralmi. — Április 11-én, nagyszombaton, az egyházi szertartások, tűz, víz és husvéti gyertyaszentelés kezdődnek reggel 1/2 8 órakor, melyek elvégzése után énekes szent mise. Délután 1/2 6 órakor énekes szolozsma, s utána a föltámadás emlékének megünneplése, melyet a püspök úr végez. — Április 12-én, husvét vasárnapján, délelőtt 9 órakor szent beszéd, utána ünnepélyes nagymise, melyet püspök úr ömáltósága végez; délután 3 órakor vecsernye. Április 13-án, husvét hétfőn, délelőtt 9 órakor szent beszéd, utána ünnepélyes nagymise; délután 3 órakor vecsernye.

Halálozás. Hajdusek József, lazarista atya hunyt el márc 29-én hosszabb betegség után a nyitrai megyei kórházban élete 34. évében. —

A megboldogult beckói származású volt, gimnáziumi tanulmányait Trencsénben végezte, azután felvételt Grácban a lazaristák közé, majd mint missionarius lelkész Bécsben a währingi házba osztatott be, honnan ismételtén Nyitra, mint Trencsénmegyeiben, valamint hazánk más vidékein is önfeláldozó buzgósággal résztvevett a nagy nép-szerűségnek örvendő missziókban. Négy év előtt ilyen trencsénmegyei lelki munkánál meghalt, s azóta tódóveszbe esett. Bajának gyógyítására a múlt évben egy évi szabadságot kért rendjétől s egyideig Tót-Megyeren, majd pedig Komjáthón segédlelkészkedett, ez utóbbi helyről azonban f. év febr. 1-én a nyitrai megyei kórházba vonult, hol a roncsoló tódóvesz két hónap alatt véget vetett életének. A példás buzgalmu szerzetes tehát hivatásának esett áldozatul, pedig rendjének oly nagy szüksége volt volna e ritka kitartású fiatal erőre. Temetését, mely márc. 11-én ment végbe, dr. Bobok József apátkanonok ur végezte, a pap-sághól ott láttuk Czeizel Gábor praelatus. Nem-csek Ferenc, Biringer Ádám kanonok urakat, Glósz Lipót sz. ferencr. házfőnök, Simkó Károly pléb. és Csulák Lajos káplán Tót-Megyerről, Horváth József komjáthi pléb. dr. Tóth János, Csefalvay Aladár és Cserenyey István segédlelkész urakat, jelen volt továbbá több irlalmas testvér, rokonok és szépszámu nép. Bőke poraira!

Egyházi hírek. Dr. Lányi József, beszercebányai egyházm. áldozárt, Ferencz Ferdinand főherceg magyar társalkodóját, Ó szentsége a pápa házi praelatusává nevezte ki. — Komárik László, jézustársasági áldozár, kalocsai főgimn. tanár Nyitrára érkezett. — Német István nyitrai főgimn. hittanár, holnap apr. 6-án a husvéti zárandoklaltal Rómába utazik.

Kérelem. A nyitrai oltáregylet nagyszombaton a székesegyházban délután 6 órakor tartandó feltámadási ünnepélyen és körmeneten testületileg vesz részt az egyleti zászló alatt. Ennélfogva az egylet tagjai tisztelettel kéretnek, hogy a feltámadási ünnepélyen minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek.

Tekintetes vármegye! Nyitra vármegye tvh. bizottságának összesen 600 tagja van, 300 virilista és 300 választott. — És tudjátok hányan voltak jelen április 1-én, a közgyűlés másodnapján? Összesen 17-én. De hát vota non numerentur sed ponderentur. Vagyis a szavazatokat mérlegeljük és ne számláljuk. Akkor még szebb eredményre jutunk. Soroljuk elő névszerint, amint a helyszínen 12 órakor feljegyeztük.

Dr. Kramolin főispán,
Markhot alispán,
Dr. Kostyál főjegyző,
Steiner m. aljegyző,
dr. Szatmáry m. aljegyző,
dr. Ötvös m. aljegyző,
Kollányi Gy. m. aljegyző,
Romhányi m. levéltárnok,
Rudnyánszky m. gyakoronok,
Majthényi főbíró,
Sándor G. tisz. elnök,
Deák János,
dr. Franciscy L.,
Kutvaszer I.,
dr. Mihalovics E.,
Sándorffi N.,
dr. Tóth János.

Leirtuk őket a helyszínen. Ezen 17 ember képviselte akkor a vármegyét, Ebben a 17 szál emberből álló „tömeg”-ben volt két áll. tisztviselő t. i. a főispán és a törvényszéki elnök, s e kettő mellett *nyolc fizetett megyei tisztviselő*, kik a fő-illetőleg alispán kommandója szerint uraik akaratát fogalmazzák, s mest a „közgyűlésen” *ugyanők emelik ércényre!* — A 62. pont (galgóci iskola) letárgyalása után még hátralevő 20 tárgyat sőt a pótjegyzékben levő 13 ponttal, összesen 33 tárgyat hatszáz bizottmányi tagból összesen 17, s később mikor két ellenzéki távozott összesen 15 ember tárgyalta le, melyből a főispánon kívül 8 fizetett megyei hivatalnok volt. S ezt címezte a főispán úgy, hogy: *Tisztelt közgyűlés!* — No tisztelem én az ilyen közgyűlést;

Tavaszi szemle a honvédségnél. Benedek Andor altábornagy, honvédkerületi parancsnok március hó 29-én esti vonattal a ker. főhadbiztos, egészségügyi főnök és a vezérkari főnök kíséretében városunkba érkezett, hogy a 14 ezred fölött a szokásos tavaszi szemlét megtartsa. Március 30-án haragkorlaltal egybekötött csapatszemlét tartott. 31-én délelőtt pedig megtekintette a honvéd-laktanyát és a sátor-tábor alatt felépített új csapat kórházat; s még ugyanaz nap a delutáni vonattal tovább utazott.

Megyebizottsági tagok választása. A vármegye márc. 31. közgyűlése új bizottsági tagválasztást rendelt el a zsámbokréthi és a rudnói kerületben. — A választás napja mindkét helyen május 9-ére tűzött ki, elnökül Zsámbokréten Knogler Gusztáv, Rudnón pedig Abaffy privigei szolgabíró küldetett ki. Ez utóbira vonatkozólag kiemeltük, hogy Abaffy szolgabírót, a ki már az előző választásnál is elnökölt, saját alantás közege Szabó Lajos, diveki jegyző, feljelentette, hogy az akkori választást törvénytelenül vezette, mely miatt a választást a közigazgatási bíróság 2874—1902. sz. megsemmisítette a következő épületes indoklással:

Az igazoló választmány által elrendelt vizsgálat során kihallgatott választási elnök és bizalmi férfiak s több tanu egybehangzó vallomásából kiderült, hogy a választási elnök a választást a déli órákban felfüggesztette s mint ő maga beismeri, a szavazó helyiségből eltávozott, a szavazó-lapokat az asztalfiókba zárta, annak kulcsát magával vitte, továbbá a szavazó-lapokat az átvétel alkalmával megtekintette, s azok tartalmáról, valamint arról is, hogy a megjelent választó kire szavazott, — tudomást szerzett, végül beigazolást nyert azon panaszbéli állítás is, hogy a szavazók személyazonosságára való felfüggetlet elmulasztotta, a mennyiben az érdekelte községek bírái és jegyzői, illetve a hatósági községek a szavazatok elfogadásánál jelen nem voltak.

Most csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy miként lehet ugyanazt az egyént küldeni elnökül, akinek törvénytelen eljárása miatt az előbbi választást megsemmisítették. — Ezt meg „mi nem értjük, méltóságos uram”!

Állásától felfüggesztett főszolgabíró. Az illavai szolgabírói hivatalban megejtett pénzvizsgálat alkalmával 3000 kor. hiányt állapítottak meg s ebből kifolyólag Khádé Géza főszolgabírót állásától felfüggesztették. A felfüggesztő határozatot már napokkal ezelőtt meghozták, csak-hogy ezt már nem lehet a főszolgabírónak kézbesíteni, mivel a pénztárt kezelő volt dijnokkal, mint leghűbb barátjával együtt, valamelyik külföldi fürdőhelyre, állítólag Abbáziába utazott. Az alispán ennélfogva a 3000 korona pénzhány erejéig sürgős biztosítási végrehajtást kért a főszolgabíró ingóságaira, a mivel ugyancsak alaposan megkészték, mert a csekély értékű ingóságokat a légió számra menő hitelezők már előbb többszörösen le- és felül foglalták. A pénzhány ily körülmények között a megye kára marad, ha csak a főszolgabíró rokonai — a mi nincs kizárva — ezt helyette meg nem fizetik. Miután a nevezett főszolgabíró ellen időközben még más visszaélések miatt is tettek följelentést, ez az alispánt arra indította, hogy az illavai szolgabírói hivatalban új vizsgálatot rendeljen el. Ezt a vizsgálatot visszamenőden több évre terjesztik ki. Végül megemlítjük, hogy a főispán Liha László zsolnai szolgabírót bízta meg az illavai szolgabírói hivatal ideiglenes vezetésével. Khádé a trencsénmegyei liberális hivatalnoksereg egyik oszlopos tagja volt és különösen kitűnt a néppárt ellen való áskálódásaival.

A francia szerzetes üldözés eredménye. A „Budapesti Hirlap”-ból, tehát kétségtelen szabadelvű forrásból merítjük ez adatokat: A francia tanító szerzetek kiutasításával most hamarjában összesen 2257 iskolát kell felállítani, 1519 tanító és 5963 tanítónővel, a mi évi 72 millió új teherrel jár. Miután pedig az állam e terhet elvállalni nem akarja, kötelezi a községeket — írja a szabadelvű forrás, — hogy kölcsönt vegyenek fel állami garanciával. — Talán így majd észre térnek a franciák.

Lujza szász trónörökös nő házassága. Mint a budapesti lapok napról-napra jelentik, a szász trónörökös házasságát a pápa fel fogja oldani, állítólag azon okból, hogy a szökött trónörökös nő évek óta hiszteriában szenved. —

Mondanunk sem kell, hogy e jelentés teljesen légből kapott. A római pápa érvényesen kötött és consumnált házasságot semmi körülmények között sem oldhat fel. És azt soha sem tette, még akkor sem, mikor egész országok elszakításával fenyegetőztek a házasságtörő fejedelmek, még akkor sem, mikor Angolországot csakugyan elszakította a kath. egyháztól királya, VIII. Henrik. — Ez csak olyan üres találgatása a higvelejtű budapesti ujságíróknak, a kik azt hiszik, hogy nálunk is oly könnyen megy az elválás, mint a protesztánsoknál.

A párbaj-ellenes liga. Haragszik a közönség, a sajtó, mert a közös hadügyminiszter megtiltotta az összes katonatiszteknek, hogy akár-milyen párbaj-ellenes ligának tagjai legyenek. Ugyan kérem; ne tessék ezért haragudni: miért nem fordítják ezen haragjukat a magyar bíróságok ellen, a melyek épen úgy, sőt még inkább negligálják a párbaj-ellenes liga mozgalmát és magát a párviadal büntetésére vonatkozó törvényt? Végre is a párbaj-ellenes mozgalomnak többet árthat vagy használhat a bíróság, mint a hadügyminiszter; mert ha még oly sok is a katoná, civil ember mégis csak több van és az is bizonyos, hogy 100 párbaj közül 90 civilek között történik. Tessék csak szigorúan büntetni a párbajt és ne egy-két nappal; az a tartalékos tiszt pedig, a ki komoly híve a párbaj-ellenes mozgalomnak, hát ha másképp nem lehet, mondjon le a rangjáról. Azonban minek tegye ezt, mikor csak mult napokban is két párbajozót, a kik közül az egyik meg is sebesült, a budapesti bíróság 3 és 5 napi államfogházal sújtott? Ezért nem érdemes lemondani a tisztí rangról! Bezzeg másképp volna, ha a büntetés 3—5 hónap lett volna!

Tűz. F. é. március 26-án nagy tűzvész dühöngött Dubnicon. Porrá égett 11 lakóház és 10 csűr takarmányostul. Sajnos, emberélet is esett áldozatul. Egy asszony holmijának mentése közben benégett, egy gyermek pedig annyira összeégett, hogy seibebe másnap bele is halt. A kár körülbelül 40.000 korona. Sok szegény munkás és béresembernek mindene elégett. — Mihelyt méltóságos Bende Imre nyitrai püspök ur híveinek nyomoráról értesült, — rögtön kétszáz koronát volt kegyes küldeni kezemhez szétosztávégett az inség enyhítésére. A károsultak buzgó imáikban kérik a Mindenhatót nemesszivű jötevőknek Isten fizesse meg. — Dubnicon, 1903. április 3-án. Scheffel Antal, plébános.

Apróság. A budapesti itélőtáblán egy bűnügyet tárgyaltak és a jegyző sorra szólította fel a tanukat.

— Kovács István! — hívta fel az egyiket.
— Hier! — felelte egy öblös hang.
Az elnök megbotránkozva szólt közbe:
— Magyar ember maga?
— Magyar vagyok — felelte Kovács István.
— Hát akkor miért jelentkezik németül?
— Megkövetem szépen, nagyságos főbíró úr, — mondta Kovács — hiszen csak most ültem le két napot, mert magyarul mondtam, hogy „jelen!”

Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. 7—12.

Élőkerítés. Kinek olcsó, örökös és teljesen áthatlan kerítésre szüksége van, azt csak Gleditschia (koronatövis, krisztustövis vagy tuskés lepényfa) csemetékéből készítheti legbiztosabban. Nagyobb és kisebb birtokok, hegyközségek, legelők, udvarok, majorok, kertek, temetők stb., stb., a legolcsóbban úgy keríthetők körül, hogy teljesen kulcsal zárhatók. Ezer csemete elegendő kétszáz méter kerítéshez. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útletési utasítás mellékeltek. Színes fénynyomatu díszes árjegyzékeket bárkinek ingyen és bérmentve küld az „Ermelleki első szőlőoltvány-telep”, Nagy Kágya, u. p. Székelyhid, melynek lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

A rég fennálló és legjobb hírnévnek örvendő Krausz Vilmos és Társa cég, t. vevői és a n. é. hölgyközönség egyik régebbi óhajának megfelelően, áruházait női- és gyermek-confectió-árúval kibővítette s ebben a cikkben is a legkíválóbbat jutányos áruk mellett nyújt. Dúsan

felszerelt raktáron, Kappes, Paleots, Jaquets és köpönyegek nagy választékban kaphatók s megérdemli az e téren szerzett buzgó törekvésért a t. hölgyközönség pártfogását. — Modellek mindenkor megtekinthetők az Andrásdombi (volt Steiner-fele) áruházban.

Nyitramegyei nemzeti színház.

Arról akarok szólni, mi a színháznak a célja, megmutatva egyúttal azt is, minő célt szolgál napjainkban.

Thalia a mithologia szerint istentől született és temploma volt, a melynek oltáránál gyuladt föl a hazafiság, a hősi erény és lelkesedés. Papjai prédikáltak a hazaszeretetet, oktatták a nézet az eszményire s a népeknek legdrágább kincsét — a nyelvet csiszolták. Valóban fenséges, oktató és gyönyörködtető a cél. — A színművészet előtt hódoltak a századok, a későbbi idők lángelméi s az újkor műveltsége egyaránt.

Mi most izléssel, finomsággal és haladással kérkedünk — természetesen a színészet terén is. De hát haladás az, avagy izlés az, a mikor a színművészetet az Olympusról lelökik és letépi tagjait fedő finom lepleit, hogy mutassa meztelen testét? Tekintsünk a pocsolyába, ott találjuk mai nap az istenek rokonát — Thaliát. Piszok és betegséget terjesztő szenny lakozik már templomában, ott fetreng ocsmányságokban ő is, a Muzsák egyik szépe. Nincs, aki megmentse a sárból, pedig úgy pirul, undorodik. Az volna csak düh és felháborodás, ha valaki ezeket az ocsmányságokat azok képehez vágná, a kik megfertőztették az isteni művészetet.

Milyen más idők! Az elfajultság most hőmpolygati az undorító dolgokat egyenesen Párizsból, az új Babylomból, a hol már semmisen piszkos. Úgy tünik föl nekem, mintha a Vigszínház, meg a Magyar színház csatornával volna összekötve Párizs harmad- söt negyedrangú színpadai, a melyek inkább orpheumok, chantant-ok. Elsőrendű színházaink kétes hírű színpadoktól vesznek át tárgyakat. Mikor valami undorító kerül szemünk elé hallatlannak tartjuk, de elhallgatunk, mert a csatorna még fertőzesebb dolgokat hőmpolygát.

Valljuk be az igazat: a modern színművészet szolgálja a ledérséget, sőt a paráznságot. Bizony vakok lettünk; a helyett, hogy az intező körök kirugnának, kisöpörnek a sok gázt; arról folyik a vitakozás, kiesoda a hibás: a publikum-e vagy az igazgatóság. A hírlapok, az irodalom a vitakozás álláspontjára helyezkednek, pedig hibás mindkettő: A közönség, mert befogadja, az igazgatóság, mely föltalálja.

Publikum mindenre van: van sok erkölcsi és lelki halott, a melynek kell, hogy röhögjön és magát ingerelje.

A vidéki közönség nem ismerve az előadandó darabot, megjelenik s végignézi nem merte fölkelni és távozni, mert hiszen megszólnák, hogy mennyire álszemérmes. A mit fővárosunkban adnak, azon kapva-kap a vidéki színészet, s ha még olyan rossz is bemutatja. A jó vidéki, ki tisztán lát és érez, észreveszi a természetellenességet, de ellene nem tehet, mert szembenáll a modern kultúra romlott seregével szemben.

Meg vannak fertőztetve a színházaink, lealjasítva látjuk a színművészetet. Egészséges, erős szelrohamra, valami isteni erőre van szükségünk, hogy Thaliát újra szépné, igazóné tartjuk. Meg kell állítania írónk kezét, hogy színpadaink számára szennyes dolgokat többé ne fordítsanak, mert tudjuk, hogy magyar írónk alapjában véve még csak meg vannak tévesztve, s ők magok ilyet még nem irnak.

Szinte irtóznak a mult héten előadott két darabnak a tartalmát előadni. Az őrnagy úr az egyik, Loute a másik. Az őrnagy úr, Pierre Veber munkája tényleges arcul útése a művészetnek, mert bizony művészeti szempontból egy nyilvános háznak a dicsőítése, színpadra hozatala a legnagyobb gorombaság, valóságos fordító. Nem másítja véleményünket az sem, hogy színészeink enyhíteni igyekeztek a vastagságokon Nem nyert vele a nyitrai közönség s még kevésbé maga az igazgató, a ki különben az ifjuságnak ígéretet tett, hogy ezen darabot a műsorról leveszi. Nem vetjük szemére ezt a dolgot, csak konstatáljuk okulás végett.

Paulette szerepben kitűnő volt Komlósy Ilonka, a ki ez alkalommal díszes virágkoszorút kapott tisztelőitől.

Szombaton (márc. 28.) Schimmer operettje Fifin ment telt ház előtt. A darab várakozásukat felülmutta; jól mulattunk, sokat neveltünk.

A címszerep Ragányi Iza kezében, a ki jól alakított s kitűnő táncával elbájolta a közönséget. Rákossy Ferenc ez alkalommal kimutatta, hogy ő kiváló jellemszínész.

Szerdán a régi jó *Cigánybáró* került színre. Az előadás egyike volt a legsikerültebbeknek, a melyre B. Ruzsinszky I. tette rá a koronát. Jártéka finom, disztíngált volt, a legmagasabb régiókban is könnyedeu csengő, művészi éneke pedig valóságos elragadta a közönséget, a mely viharos tapsokban méltatta a ragyogó tehetséget és bucsúzott a távozni készülő művésznőtől. A többi szereplők szintén nagyban hozzájárultak az est sikeréhez. Ruzsinszkynek megleelő partnere volt Kalmár József (Barinkay Sándor), a ki — miként H. Lévy Berta (Cipra) — szintén sok tapsot aratott, Tisztay (Zsupán) és Sajó Géza (gróf Carnero) szerepében kitűnők voltak. A második felvonásban előforduló toborzót Dócsy Gizike és Szűts Anna megleelő könnyedséggel, bravúrosan lejtették.

Cromieur bohózatot operettje „Orpheus az alvilágban” Csütörtökön került színre. A közönség nagy élvezettel hallgatta Offenbach bájos és fülbomlaszó zenéjét. E darabban bucsúzott el B. Ruzsinszky Ilona Euridice szerepében a nyitrai közönségtől, hogy a Szigligeti-színházban gyönyörködtesse ezentúl a nagyváradi közönséget. Kedves hangja sokáig marad emlékünken. A tisztelőitől kapott díszes virágkoszarát tüntető tapsvihár közben vette át.

CSARNOK.

A turnai r. k. plebánia története.

Közi: **Ch. J. dr.**

Nagy-Bíróc ősrégi plebánia közelsége több mint valószínűvé teszi, hogy a turnai plebánia újabb keletkezésű. Tényleg Turnával mint plebániával csak a XVI. század elején találkozunk; de mint község is Bella, N.-Bíróc, Rozvady filiáinál újabbkori lesz, mert régiebb okiratokban, a hol ezek felsoroltatnak, társaságukból Turna rendszeren hiányzik. Az 1729-ki főesperesi látogatás a néphagyományra támaszkodva, a turnai templom építését a templomosoknak tulajdonítja. Tekintetbe véve, hogy a templomosok nyomára Trencsénmegyében általában sehol sem (?) akadunk, a templom építését ezeknek nem lehet érdemül felírni; de olvastam Trencsén sz. kir. város egyik történeti leírásában ¹, hogy 1200. körül a város alsó kapujánál a *máltai lovagok* telepedtek le, itt zárdát és templomot építettek, s Baráth-Lehotán kívül a környéken talán még több birtokkal is bírtak. Ezek lehetnek azok, a kik nemcsak a turnai templomot építették, de magát a községet is alapíthatták.

Maga a név „Turna” is idegen hangzású. A máltai lovagoknak, mint Robert Károly király híveinek 1301-ben távozniok ugyan kellett Trencsénből, de ezen lovagrend birtokaira vármegyénkben még későbbi időben is akadunk. Így 1404-ben Mátyás mester a budai felhézvi convent perjele, zárdájához tartozó *Alsó-Azoróc* (Trencsénm.) helységet bizonyos Fülöpp nevű nemesnek hűbérül adta, mely község könnyen oly módon, mint a felozlott trencsényi convent birtoka a budai háznak birtokába juthatott. ²

A protestantizmust *Schindler János* n.-bíróci, morva származású plebános hozta be Turnára, ki nagyon sokat tett az új tan elterjedése érdekében: de turbulens természete és nagy mérvű nyakassága oda vitték, hogy társai Dubnicon 1586-ban tartott összejövetelen egyházi átokkal sújtották. 1610-ben *Hodik Izák* mint turnai pásztor vett részt a zsolnai lutheránus zsinaton ³ 1655-ben *Dentulinus* (Zubek) *Tamás* jött pásztornak Turnára. Midőn 1663-ban törökök váratlanul Trencsénmegyébe beütöttek, s amerre mentek raboltak, égettek, akkor *Dentulinus* feleségét is rab-szifra fűzve magukkal cipelték. Az így árvaságra jutott pásztor többször kérelemmel fordult a trencsényi contuberniumhoz, engedné meg neki új házasságra lépni, de kívánsága csak 1670-ben tel-

jesült, midőn ugyanis *Rottenhoffer János* kereskedő hitelt érdemlőleg bebizonyította, hogy az asszony tényleg meghalt és pedig nem messze Belgrádtól. ⁴

Különben ez időben (1662 körül) *Illesházy Györgyné* szül. *Forgács Mária* grófnő *Turnát* is kivette — mint egyéb plebániát — a lutheránusok kezéből, s a katolikusoknak adta át. Egy ideig mint Nagy-Bíróc filiája szerepelt, majd mint önálló plebánia n.-bíróci plebános kezelése alatt, végre, úgy kívánván azt a hívek érdeke, Turna lett az anyaegyház, s N.-Bíróc filiája.

A mint már említettük a templom építését a hagyomány valami lovagrendnek tulajdonítja, ki a község is volt. Meghatározni mikor történetelt ez, nem áll módunkban. Természetes, hogy az épület századokon át nem maradt eredeti epségében, s midőn ismét a katolikusok kezébe visszakerült, már sokban elűthetett az eredetétől. 1663-ban teljesen leégett; de csakhamar helyreállították, kivéve a tornyot, mely még 1675-ben is fődél nélkül szükölködött. A visszafoglalás idejében a templomnak két kelyhe volt: egy ezüst, s egy vörös rézből, mindakettő megaranyozva.

(Folyt. köv.)

¹ *Krasznayánszky K.* Trencsén sz. k. város leírása. 47. l.
² *Kath. Szemle* 1903. II. 120. l.
³ *Fessler J. A.* Die Geschichte der Ungern VII. 684. l.
⁴ *Pildrik S.* Currus Jehovae 76. l.

Közgazdaság.

A triesti általános biztosító-társaság (*Assicurazioni Generali*) f. é. március hó 18-án tartott 71-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1902. évi mérlegét. Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1902. december 31-én érvényben volt *életbiztosítási tőkészségek* 611,558,220 korona 13 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 27,001,880 korona 96 fillérre ragtak. Az *életbiztosítási osztály díjtartaléka* 13,024,702 korona 24 fillérrel 160,189,849 korona 13 fillérre emelkedett.

A *tűzbiztosítási ághoz* a díjbevétel 12,271,371.385 — korona biztosítási összeg után 20,219,214 korona 97 fillér volt, miből 9,132,779 korona 87 fillér viszont-biztosításra fordítottat úgy, hogy a tiszta díjbevétel 11,036,435 korona 10 fillérre ragott, mely összegből 7,881,010 korona 61 fill. mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át; a díjtartalék tehát a tiszta díjbevétel 71.10% -át teszi el. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 82,371,684 korona 24 fillér.

A *szállítványbiztosítási ághoz* a díjbevétel kitett 4,316,155 korona 18 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1,457,860 korona 40 fillérre ragott.

A *betöréssel-lopás elleni biztosítási ághoz* a díjbevétel 363,700 korona 26 fillért tett ki.

Károkkért a társaság 1902-ben 25,473,446 korona 68 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 742,014,072 korona és 65 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kárterítési összegből *házközműre* 138,794,885 korona 03 fillér esik. A *ngereség-tartalékok* közül, melyek összesen 20,313,106 korona 94 fillérre ragtak, különösen kiemelendők; az alapszabály szerinti *ngereség-tartalék*, mely 5,250,000 koronát tesz ki, az *értékpapírok árnyolamángadozására* alakított tartalék, mely a 3,729,624 korona 17 fillér külön *tartalékkal* együtt 14,010,830 korona 16 fillérre emelkedett, továbbá felemelendő még a 160,000 koronára rugó *kétes követelések tartaléka*. Ezekon kívül fennáll még egy 726,138 korona 39 fillért kitevő *külön alap*, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangu értékekben vannak elhelyezve az ideai áttalások folytán 190,319,427 korona 11 fillérről 208,632,918 korona 73 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

- 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 33,144,493 kor. 62 fill.
- 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 18,600,000 kor. 19 fill.
- 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 6,827,82 kor. 13 fill.
- 4. Értékpapírok 141,290,011 kor. 09 fill.
- 5. Tárcaváltók 1,035,953 kor. 91 fill.
- 6. A részvényesek biztosított adósszelei 7,350,000 kor. — fill.
- 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 6,529,676 kor. 79 fill.

Összesen 208,632,918 kor. 73 fill.

Ezen értékekből 43 millió korona magyar értékekre esik.

Telefon.

Zala-Szt.-Gróth. Nem nyitrai. — Az a különös, hogy Nyitramegyében két „nyitrai” főesperesség is van és azok közül egyik sem nyitrai; mert az egyik esztergomi, a másik besztercebányai. A nyitrai püspökségnek is van *nyitrai*, illetőleg csakis Nyitramegyére terjeszkedő főesperessége, de azt székesegyháznak hívják.

Magánmérnöki iroda.

Bittsánszky Kornél okl. mérnök Zsolnán, a trencsényi kir. Törvényszéknek kinevezett mérnök-szakértője, elvállal birtokrendezéseket, tagosításokat, továbbá vizügyi-, hid- és utépítési tervek elkészítését stb. valamint kisebb utámméréseket is. 1-3.

Alapított 1869-ben.

NYITRAI NÉPBANK

mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámitol váltókat, betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamattal és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad arany- és ezüstneműekre, sorsjegyek, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

Szekhaza Varosháztér 3. sz.

ÉLŐKERITÉS

Gleditschia csemeték és magvak.

Ezer darab kétéves csemete ára 6 forint, elegendő 200 méter kerítés örökítéséhez.

A csemeték 2 éves, egy méter magas, botvas-tagságúak. Örökös tövisű, igen gyorsan fejlődő sövény-növény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívüli csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Nagyobb és kisebb birtokok, hegy-községek, legelők, udvarok, majdok, kertek, temetők, stb. stb. a legelősebben egyszersmindenkorra költséssel zárhatóan kerithető körül. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredménnyel ültethető. — Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek.

Bővebb tájékozás végett szíves fénynyomatú díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzékek kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy levelező-lapon tudatja, hogy nincsen az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát haszonra ne fordíthatnák, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemény foglaltatik, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Cím: **Ermelléki Első Szőlőoltvány-Telep Nagy-Kágya, u. p. székelyhid.**

BOR-ELADÁS!

Sajáttermesű hegyiborok

1888. évi zebori „Arany Gohér” 100 liter 35 frt.

1900. évi zebori „Rizling” 100 liter 38 frt.

1901. évi zebori „Turmin” 100 liter 28 frt.

1902. évi zebori „Turmin” 100 liter 22 frt.

Boraim tisztaságáról és kitünő minőségéről mindenkor szavatolok — mintával készségesen szolgálhatok.

2-10.

PÉCS EDE,

szőlőbirtokos.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **Nyitrán, Tóth Vilmos-u. 15. sz. u.** (özv. Fekete Istvánné-féle házban) a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

épület- és műlakatos-műhelyt

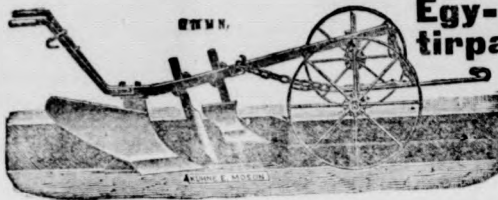
nyitottunk. — Támaszkodva a fővárosban szerzett több évi tapasztalatunkra, abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a n. é. közönség minden igényét teljesen kielégítsük.

Elvállalunk mindennemű és néven nevezendő e szakba vágó munkát, u. m. **folyosó-, lépcső- és sirkert-rácsokat, takaréktűzhelyek vasszerkezetű munkáit, csiga-lépcsőket** stb. igen jutányos áron.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradunk

PAUER és JURCSÓ

épület- és műlakatosok.

Egy- és többvasu ekéket, extirpatorokat és porhanyító eszközöket, szántó- és rétboronákat, hengereket, kapálóeszközöket, hirveves szabadalm.

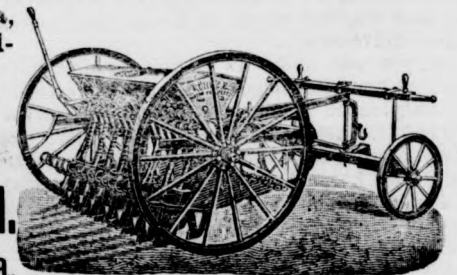
tolókerekes „MOSONI DRILL” sorvetőgépeket, lógereblyéket, „Osborne” aratógépeket, járgányos cséplőkészleteket, rostákat, konkolyválasztókat, szecs kavágókat, morzsolókat stb.

Különleges eszközöket a burgonya, répa- és szőlőmiveléshez szállít elismert legjobb minőségben

Kühne E

legrégibb hazai gazdasági gépgyár **MOSONBAN.**

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

WEIGL ANTAL

PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát. — valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkat, mucetumokat, birtumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

○○○○ Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl. ○○○○

Himző-munkákra kiválóan alkalmas

Pfaff- VARRÓGÉPEIT

ajánlja

Szlávik Konstantin

— Nyitra, Plébánia-utca 4. szám. —

A Pfaff-varrógépek — eltérőleg egyéb gyártmányoktól — acél-alkatrészekből állanak az utolsó csavarig.

Erős anyagok feldolgozására, mint ipari gépek első helyen állanak. Tartóságuknál fogva hosszú időre szóló irásbeli jótállást biztosítok.

Javításokat elfogadok.

Kiváló tisztelettel

Arjegyzék ingyen. ○○○○

Szlávik Konstantin

mechanikus, optikus.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG (ASSICURAZIONI GENERALI)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság” rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG, a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb számadatait. Teljes mértékkel a társaság mindenkinek, a ki e céltől hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréssel-lopás- és harang-törés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „MAGYAR JÉG- ÉS VISZONTBIZTOSÍTÓ R. TÁRSASÁG”, valamint baleset elleni biztosításokat az „ELSŐ O. ÁLTALÁNOS BALESET ELLEN BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG” számára.

A nyitrai főügynökség: NYITRAI HITELBANK.

1896. évi orsz. kiállításon díjjal kitüntetve

JUHARI ÉS FURDA templomfestők

Nyitrán, Káptalan-utca 17. sz.

Ajánljuk a nagyérdemű közönségnek újonnan kibővített és

templomfestészet

celjaira a legelőkeletesebben berendezett üzletünket, melyben templomok festését, oltárok és képek renoválását valamint új oltárképek festését, szobrok polichromizálását s ezeknek ugy középkori, mint legújabb stílus kidolgozását jutányos árak mellett elvállaljuk.

Kivaló tisztelettel

9-25.

JUHARI ÉS FURDA,
templomfestők.

Költségleírányzatok és tervzetek ingyen.

HIRDETMÉNYEK

a NYITRAMEGYEI SZEMLE részére jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban.

Allein echter Balsam
aus der Schutzzeit-Heilung
A. Thierry in Pregradá
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Magyarország minden postaállomására bérmentes 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 K Bosznia és Herzegovina részére 4-60 K. Kevésbé nem küldetik szíjjel. Szétküldés előfizetés v. előlegbiküldés mellett.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva. — Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintaadelme alatt áll. — E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez 1. Utolérhetetlen hatású gyógyszer a tífusnak, a mellnek mindegyik kóros állapotában, enyhíti a hurutot, csillapítja a váladékot, véget vett a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legrégebb bajokat. 2. Kifejezetten hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázokat. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor s a bélbetegségeket és szaggatást a testben. 5. Szeliden mozdítja elő a székélést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a baskonorságtól s a hypochondriától, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyzerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, olvasfogaknál és szájróhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbőfögést, a szájnak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbánc, kiütés, varrak, megfagyott s megégett tagokra, rüh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében, megszünteti a fejfájást, zúgást, szaggatást, köszvényt, fülfájdalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apáca védjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem, gyáramból rendelnek eredeti szab. cartonokban. Ausztria s Magyarország minden postaállomására bérmentes 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 K Bosznia és Herzegovina részére 4-60 K. Kevésbé nem küldetik szíjjel. Szétküldés előfizetés v. előlegbiküldés mellett.

Miért szenved ön?

Holott mindenféle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást, valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Czentifolia-kenőcs

használatánál rendkívül jó hatását a sebek gyógyulásánál, valamint a fájdalmak enyhítésénél utolérhetlen. A valódi czentifolium kenőcs alkalmazható a gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mell keményedése, a tej elapadásának, az orbáncnak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak és csontrepedések, vágás, szúrás, lővés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl. üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál, mindenféle daganat, kinövés, képződmény, ráknál, végre pokolvar, körömféreg, a lábnak köröngyűlés, járásközben történt kisebesülése, fagyás és égetés karbunkulus és okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, toroldagant, meggyült vér, fülzúgás stb. stb. esetében. — A szállítást kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással, postaszállítási díjjal együtt 3 K 50 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatás nélküli hamisítások vevésétől s arra ügyeljen, hogy a tégelybe be van-e az apáca védjegyem és címem: Thierry (Adolf) Limited gyógytára az „Órangyalhoz” Pregradában, égetve.

Ezen gyógyhatásukban felülmúlhatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régebb, annál értékesebb és hathatósabb, nem art sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használható. Majdnem minden esetben segítenek és eredménnyel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték és hatá-nélküli úgynevezett pótszerkeket venni, melyekért a pénzt haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan világhírá szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készletben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkt és címezük:

Thierry A. gyógytára az „Órangyal”-hoz Pregradában (Roh es Sauerbrunn mellett)

(52-52)

(Rohitsch-Sauerbrunn mellett.)

Közp. raktár Budapesten Török J. — Zágrábban Mittelbach S. — Bécsben Brady L. gyógytárakban.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kálintot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24% kén-savas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kén-savas káli tartalommal,

Kovasavas kálit

(dohánytrágyázásra), továbbá

mindennemű egyéb műtrágyaféléket, azonkívül

Ré z g á l i c o t (98-99%)

elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA” műtrágya, kén-sav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **hirneves és gyógyhatású**
valódi francia „Louis de Salignac és Társa“ COGNAC
 egyedüli lerakatát Nyitra és Nyitra megye területére
AITNER FERENC ur fűszer és csemege kereskedésének adtam át,
 a hol az a legelőnyösebb árban szereshető be.
Viszontelárusítóknak kedvezmény adatik.
 Kiváló tisztelettel **Louis de Salignac és Társa, Cognac.**

11-18.

ZARÁNDOKLAT LOURDES-BA. Főt Kompanek József nagysztricei esperes-plébános felkivezetése alatt f. év május 22-én Budapestről zarándoklat indul Lourdes-ba, mely június hó 9-én érkezik vissza.

Árak:
 I. oszt. 490 kor. } 8 napi elsőrendű ellátással, és
 II. „ 370 „ } pedig 4 napig uton, 4 napig
 III. „ 210 „ } Lourdes-ban, továbbá a vasutól
 lakásig (s viszont) tartó idő alatt.

Jelentkezni lehet ft. Kompanek József esp. pléb. urnál. Nagy-Sztrice, Trencsén megye. Jelentkezésnél előlegként küldendő 50 korona. Tüzetesebb felvilágosítással ezügyben szívesen szolgál

Beszedits János főrendező,
 Budapest, VIII., Práter-utca 65. I. em. 16.

Rendelje meg
 ingyen és bérmentve
 illusztrált árjegyzékemet
 több mint 500 ábrával
 óra, arany, ezüstmű
 és zeneművekről
Konrád János
 óragyár és arukiviteli ház
 Brúx 211. sz. (Csehország).
 (50-53.)

CSERNYÁK JÓZSEF
 Kalmár-utca 3. szám.

Ajánlja dúsán felszerelt
cipő-raktárát,
 uri-, női- és gyermekcipőkben, izléses
 kivitelben és jutányos árak mellett.
 Megrendelések gyors és pontos kivitele.
 Hibás lábak gipszbe formálatnak.

Minden háziasszony
 üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéét használja.
 Tiszteletteljes kérelem: A bevásárlásnál ne kérjen egyszerűen »maláta kávéét«, hanem mindig határozottan — Kathreiner-féle — Kneipp-maláta kávéét, a azt csakis az itt ábrázolt eredeti csomagokban fogadja el!

Ára csomagonként 50 fillér.
 500 gramm.

Kathreiner-féle
 Kneipp maláta kávé
 egész szemekben.
 Kathreiner-féle malátakávé,
 München.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
 egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.